

Školský klub detí pri Základnej škole s materskou školou
Liesek,
Staničná 324, 027 12 Liesek

Škola pre život v tretom tisícročí

Výchovný vzdelávací program

ŠKD 2023-2027

Forma výchovy a vzdelávania	Denná
Výchovný jazyk	Slovenský
Druh školského zariadenia	Štátne
Dátum prerokovania s pedagogickou radou školského zariadenia	28.8.2023
Dátum prerokovania s radou školy	26.10.2023
Platnosť výchovného programu	1. septembra 2023 -30.jún 2027
Zriadovateľ	Obec Liesek 02712 Liesek

Pečiatka a podpis riaditeľa školy

OBSAH

Úvod

1 Ciele a poslanie výchovy

2 Formy výchovy a vzdelávania

3 Výchovný jazyk

4 Tematické oblasti výchovy

4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

4.1.2 Sebarozvoj a svet práce

4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

4.1.4 Spoločnosť a príroda

4.1.5 Kultúra a umenie

Úvod

ŠKD je školské zariadenie, ktorého činnosť je zameraná na uspokojovanie sociálnych potrieb detí prostredníctvom výchovno-vzdelávacích, oddychových, záujmových a rekreačných činností. Poskytuje výchovu a vzdelávanie deťom mladšieho školského veku, deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Činnosti sa uskutočňujú vo vekovo zmiešaných oddeleniach.

Jeho cieľom je :

- zabezpečovať záujmové vzdelávanie pre deti podľa Výchovného programu
- zabezpečovať prípravu na vyučovanie formou didaktických hier
- uspokojovať a rozvíjať záujmy v čase mimo vyučovania
- zabezpečovať zmysluplnú realizáciu činností zameranú na oddych a relaxáciu v čase mimo vyučovania
- podporovať tvorivosť detí.
- podporovať tvorivosť detí.

1. CIELE A POSLANIA VÝCHOVY

Činnosť ŠKD je usmerňovaná v zmysle §114 Z. z. 245/2008 Zákon o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhlášky č. 22/2022 Ministerstva školstva o školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach, vychádza zo Školského vzdelávacieho programu, z dokumentu Sprievodca školským rokom vydaný MŠVVaŠ.

V ŠKD sa realizuje rekreačná činnosť, ktorá má charakter výdatnej pohybovej aktivity, ktorú deti vykonávajú podľa možností vonku na školskom dvore, ihrisku, v okolí školy, v telocvični. Je prostriedkom na vyrovnanie jednostranného zaťaženia organizmu. Pri rekreačnej činnosti využívame formy: pohybové hry na ihrisku, sezónne športy, hry a zábavy, hry v miestnosti a v telocvični. Odpočinková činnosť: Túto činnosť realizujeme ako veľmi pokojnú, pohybovo a duševne nenáročnú činnosť. Optimálnym riešením odpočinku detí je voľba činnosti samotných detí, podľa individuálnej potreby a vlastného želania. Úlohou vychovávateľky je dbať na to, aby zvolená činnosť bola skutočne pokojná a uskutočňovala sa v príjemnom a bezkonfliktnom prostredí. V takomto prostredí sa môžu vykonávať: námetové alebo stolové hry, kresliť, prezerat' detské knihy a časopisy, venovať sa čítaniu, premietanie

filmov či rozprávok, hry na koberci, neformálna beseda, diskusia.

Činnosti oblastí tematických výchov: Tieto činnosti sa realizujú ako súčasť aktivít oblastí výchov, kedy majú deti možnosť poznávať rozličné oblasti výchovy stanovené vo výchovnom programe ŠKD. Tieto činnosti pomáhajú rozvíjať globálne osobnosť dieťaťa.

Príprava na vyučovanie: je zameraná predovšetkým na písanie domácich úloh, pričom deti vedieme k samostatnosti, autonómnosti a zodpovednosti za kvalitné plnenie povinností. Deti majú zabezpečené usmerňovanie, spätnú väzbu o správnosti riešení, individuálny prístup a vhodné podmienky. Okrem domácich úloh sa zaraďujú aj didaktické hry a iné formy prípravy na vyučovanie.

Ciele výchovy a vzdelávania v školskom klube detí sú:

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa základného vzdelávania,
- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj,
- rozvíjať spôsobilosti plánovať a vybrať si vhodné činnosti na participáciu, rekreáciu a relaxáciu,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí dieťa, jeho osobnostný potenciál a výchovno - vzdelávacie potreby,
- podporovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove,
- zabezpečiť oddych a relaxáciu detí po vyučovaní v škole,
- rozvíjať záujmy a napĺňať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí,
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole,
- zabezpečovať deťom podmienky na prípravu na vyučovanie.

Hlavné ciele ŠKD:

- Pravidelnými dennými pobytmi na čerstvom vzduchu budeme upevňovať zdravie detí, podporovať pohybovú zdatnosť a schopnosť prekonávať prekážky.
- Venovať stálu pozornosť dodržiavaniu hygienických návykov, viesť deti k prevencii pred chorobami, venovať pozornosť úprave pracovného prostredia.

- Postupne odstraňovať zlovyky, ako je nesprávne držanie tela, účelne využívať telesné cvičenia a koordinovať pohyby detí.
- V oblasti psychického rozvoja detí využívať a rozširovať poznatky zo života spoločnosti a prírody.
- Viesť deti k návykom zodpovednej práce, podporovať schopnosť organizovať svoju prácu a využívať správne a ekonomicky svoj voľný čas.
- Viesť deti k návykom sebazvedelávania, vzbudiť záujem o prácu s počítačom, overovať získané poznatky v praxi priamou činnosťou.
- Pestovať u detí vytrvalosť v prekonávaní prekážok, húževnatosť pri plnení úloh, rozvíjať kladné vôľové vlastnosti.
- Rozvíjať u detí samostatnosť, organizačné schopnosti a kolektívnu zodpovednosť, národné cítenie.
- Vyhodnocovať výsledky činnosti a podporovať iniciatívu detí.

1. FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

ŠKD poskytuje dennú starostlivosť, ktorá je prispôsobená vyučovaciemu procesu.

Základným prostriedkom činnosti v ŠKD je hra založená na zážitku detí, ktorá obohacuje ich sebaopoznanie, rozširuje vedomosti, schopnosti a vedie ku kladným emóciám. Základnou pedagogickou stratégiou a súčasne základnou organizačnou jednotkou práce v ŠKD je pedagogická aktivita, ktorá má variabilný charakter podľa toho či ide o :

a) **pravidelnú činnosť**, ktorá sa vyskytuje vo výchovnom programe každý deň,

b) **príležitostnú činnosť** napr. karnevaly, besedy, tvorivé dielne a iné,

c) **priebežnú činnosť**, ktorá je zameraná na aktívny oddych detí po vyučovaní,

d) **prípravu na vyučovanie** – po dohode s učiteľom a diskusii o cieľoch vyučovania v danej triede a následne v oddelení, pričom formy práce v tejto oblasti sa výrazne odlišujú od foriem uplatňovaných vo vyučovaní

e) **spontánnu činnosť**, ktorá je špecifická a ponúka každému dieťaťu možnosť vlastnej voľby.

Spoločnou stratégiou pre všetky výchovné oblasti je vytvorenie prostredia, ktoré deti aktivizuje a motivuje k rozvíjaniu kompetencií získaných na vzdelávaní v škole.

Vychovávateľky vo výchovno-vzdelávacej činnosti preferujú predovšetkým zážitkové, aktivizujúce a motivačné metódy a formy práce, spolupracujú s rodinou dieťaťa a s pedagogickými a nepedagogickými zamestnancami školy. Prostredníctvom pestrých a zaujímavých činností motivujeme deti k osobnostne a spoločensky požadovanému využívaniu voľného času, k získavaniu nových vedomostí a zručností, k potrebe celoživotného vzdelávania. Dochádzka dieťaťa do ŠKD je pravidelná počas plnenia povinnej školskej dochádzky v primárnom vzdelávaní, resp. v nižšom strednom vzdelávaní.

1. VÝCHOVNÝ JAZYK

Výchovným jazykom je štátny jazyk – slovenský.

Vo výchovno-vzdelávacej činnosti sa snažíme

- viesť deti k zdokonaľovaniu sa v používaní spisovného jazyka - jeho písomnej a ústnej formy
- rozvoj komunikačných zručností prostredníctvom hier, kultúrnych programov, besied
- rozvoj tvorivého vyjadrovania cez tvorbu vlastných príbehov, rozprávok, zážitkov
- na základe jazykových zručností rozvíjať pamäť, kultúru prejavu.

2. TEMATICKÉ OBLASTI VÝCHOVY

Hlavnou činnosťou v ŠKD je nenáročná činnosť, zameraná na uspokojovanie a rozvíjanie záujmov detí v čase mimo vyučovania, na oddychovú a relaxačnú činnosť. Obsahovú dimenziu výchovy mimo vyučovania reprezentujú tri piliere – *personalizácia, inklúzia a subjektívna pohoda*, ktoré sú obsiahnuté v tematických oblastiach výchovy. Výchovno-vzdelávacia činnosť v školských kluboch detí je vnútorne prepojená s obsahom a cieľmi základného vzdelávania.

Výchovu a vzdelávanie uskutočňujeme v týchto tematických oblastiach:

1. Komunikácia a práca s informáciami (KPI)
2. Sebarozvoj a svet práce (SSP)
3. Zdravie a subjektívna pohoda (ZSP)
4. Spoločnosť a príroda (SP)

5. Kultúra a umenie (KU)

Tematické oblasti výchovy sú kompatibilné so vzdelávacími oblasťami základného vzdelávania. Ich ciele sú prispôsobené požiadavkám 21. storočia, záujmom a potrebám súčasných detí i terajším trendom vo svete vzdelávania (digitalizácia, informatizácia, inklúzia, a i.).

1. Komunikácia a práca s informáciami - v nej sú integrované dve vzdelávacie oblasti (Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami),

2. Sebarozvoj a svet práce – je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Človek a svet práce,

3. Zdravie a subjektívna pohoda – je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Zdravie a pohyb,

4. Spoločnosť a príroda – v nej sú integrované vzdelávacie oblasti: Človek a spoločnosť, Človek a príroda,

5. Kultúra a umenie – je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Umenie a kultúra.

V tematických oblastiach výchovy sú integrované všetky ciele základného vzdelávania, ktoré boli adaptované vo vzťahu k charakteru výchovy mimo vyučovania a špecifikám výchovno-vzdelávacej činnosti v školskom klube detí.

Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Nie sú uzavretým celkom. Sú otvorenou obsahovou dimenziou výchovy mimo vyučovania. Realizujú sa tu najmä oddychové a rekreačné, záujmové činnosti a samozrejme príprava na vyučovanie. Práve otvorenosť obsahovej dimenzie výchovy umožňuje ich aktualizáciu, inováciu a obohatenie v rámci výchovných programov. Tematické oblasti sa implementujú v rámci všetkých druhov činností s rešpektovaním zabezpečenia psychohygieny detí a ich oddychu v čase mimo vyučovania, ako aj v čase školských prázdnin. ŠKD sa plnohodnotne podieľa na intrapersonálnom i interpersonálnom rozvoji detí a ich príprave na život.

4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami (KPI)

V tejto oblasti nám ide o rozvoj schopnosti využívať kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu, empatiu a pozitívne hodnotenie druhých. Vychovať osobu, ktorá dokáže plnohodnotne využívať IKT a logické operácie v bežnom živote.

Charakteristika:

- verbálna, neverbálna, virtuálna a efektívna komunikácia, budovanie digitálnej stopy,
- rozvíjanie sebahodnotenia, sebariadenia,
- aktívne počúvanie, využívanie komunikácie, vyjadrenie vlastného názoru,
- vyhľadávanie a detegovanie informácií, objektivita a subjektivita interpretácií,
- komparácia informácií a ich overovanie,
- osvojenie si prezentačných zručností,
- vštepovať úctu k rodičom a starším osobám
- riešenie problémov a konfliktov, kritické myslenie,
- čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami
1.	Osvojiť si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhájiť vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia.
2.	Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou v súlade s komunikačnou situáciou, v rôznom komunikačnom prostredí.
3.	Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, vytvoriť vlastné texty, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu čítaného textu.
4.	Aplikovať infromatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania IKT a mediálnych produktov.

5.	Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom). Dokázať rozpoznať hoaxy.
6.	Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania. Využívať opis na rozvoj jazykových zručností.
7.	Osvojovať si komunikačnú etiku. Prejavovať úctu k starším.
8.	Využívať matematické myslenie a logické operácie v každodennom živote.
9.	Využívať IKT na vyhľadávanie informácií o rešpektovaní zásad.

1.1.2 Sebarozvoj a svet práce (SSP)

Obsahom tejto oblasti je rozvoj pracovných návykov, osvojenie si základných zručností a cez činnosti prispieť k úcte k práci.

Charakteristika:

- získavať zručnosti pre praktický život, zodpovednosť a úcta k práci,
- personalizácia, sebadôvera, sebaopoznávanie, sebadisciplína,
- pevná vôľa, prezentovanie sa, manažment času,
- rozvíjať manuálne zručnosti, jemnú motoriku, tvorivosť,
- tímová spolupráca, kooperácia, asertivita, tvorivé myslenie a empatia,
- riešenie konfliktov, správne rozhodovanie a vyjednávanie,
- atraktivita povolání, nové pracovné pozície,
- digitalizácia a informatizácia.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Sebarozvoj a svet práce
1.	Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť pri prezentovaní seba samého a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba.

2.	Osvojovať si zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity. Využívať techniky asertívnej komunikácie.
3.	Zapájať sa úspešne do bežného života rozvíjaním zručností finančnej gramotnosti.
4.	Aplikovať metakognitívne stratégie pri postupoch vlastného učenia sa.
5.	Využívať vlastné záujmy na podporu seberealizácie a voľby povolania. Zaujímať sa o nové pracovné pozície.
6.	Aplikovať zručnosti kooperácie v tíme a spolupracovať v skupine. Dokázať podať pomocnú ruku.
7.	Nadobúdať pracovné zručnosti v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.
8.	Byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu. Dokázať manažovať čas na jednotlivé úkony pri práci.

1.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda (ZSP)

Vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Využíva prosociálne správanie na realizáciu sebapoznávania.

Charakteristika:

- posilniť subjektívnu pohodu, nežiť v strachu
- upevňovať základné hygienické návyky,
- rozvíjať individuálny športový talent a schopnosti,
- hľadať zmysel života,
- mať túžby, motiváciu,
- rozlíšiť reálny život od virtuálneho,
- relaxovať pravidelným cvičením a pohybom,
- poznať princípy zdravého životného štýlu a zdravej výživy,

- pochopiť škodlivosť fajčenia a návykových látok.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Zdravie a subjektívna hodnota
1.	Vykonávať činnosti zodpovedajúce svojmu osobnému potenciálu v oblasti pohybových aktivít, športu a telesnej výchovy. Využívať talent a nadanie pri hre.
2.	Dosahovať duševnú rovnováhu pohybovými aktivitami.
3.	Získať a aplikovať informácie o zdravom životnom štýle vo svojom dennom režime.
4.	Využívať svoje osobné záujmy na vlastnú sebarealizáciu a relaxáciu. Rozvíjať všeobecnú a špecifickú obratnosť.
5.	Využívať svoj talent a nadanie na vyjadrovanie svojej životnej spokojnosti.
6.	Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu. Uvedomene dodržiavať herné pravidlá.
7.	Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. Poznať dôležité linky pomoci.
8.	Upevňovať hygienické zásady, návyky základných sebaobslužných činností v ŠKD a jedálni, poznať kultúru stolovania a aplikovať slušné správanie v praxi.
9.	Nadobudnúť zdravé sociálne návyky pri hrách v prírode.
10.	Prejaviť prosociálne zručnosti pri sebapoznávaní, riešení emočných problémov, mať schopnosť zvládnuť vlastné pozitívne a negatívne emócie, riešiť kvalitu vzťahov s rodičmi, spolužiakmi, učiteľmi/vychovávateľmi.
11.	Získať správne návyky držania tela a mať kultivovaný pohybový prejav.
12.	Odolávať rizikovému správaniu na základe prevencie pred nepriaznivými sociálnymi javmi v spoločnosti. Byť odolný pred rizikovým správaním vo virtuálnej komunikácii.
13.	Riešiť kvalitu vzťahov so spolužiakmi prostredníctvom športu.

1.1.4 Spoločnosť a príroda (SP)

Za dôležité považujeme, aby deti získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné pre nich – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj k zvieratám v prírode. Je taktiež dôležitý ich postoj a prístup k životu v spoločnosti a budovanie medziľudských vzťahov.

Charakteristika:

- poznať princípy ochrany životného prostredia a podieľať sa na ich uplatňovaní,
- vytvárať správny postoj k ochrane životného prostredia, planéta Zem, Vesmír,
- zapojiť sa do separácie odpadov,
- podporovať pohybové aktivity v prírode,
- hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti, ľudské práva,
- sociálne znevýhodnené skupiny, inkluzívny prístup k životu,
- medziľudské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie,
- dialóg, konsenzus, kompromis, lojalita.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda
1.	Utvrdzovať etické správanie, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti. Prijímať odlišnosti rôznych kultúr.
2.	Upevňovať vlastné poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu.
3.	Diskutovať o mediálne aktívnych skupinách- youtuberi, influenceri propagujúci nežiadúce postoje a názory v rozpore s demokratickými hodnotami a spoločenskými normami.
4.	Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich so spoločenskými alebo globálnymi výzvami. Pozorovať zmeny v prírode. Správať sa zodpovedne v prírode.
5.	Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu. Správať sa kultúrne voči všetkým naokolo.

6.	Rozvíjať abstraktné myslenie smerujúce k pochopeniu podstaty témy a aj experimentovanie a bádanie.
7.	Utvrdzovať etické správanie k prírode – lesom. Naučiť sa správne starať o kvety. Poznať dôsledky znečisťovania lesov a prírody.
8.	Rozširovať všeobecné vedomosti v oblasti vody.
9.	Aplikovať prírodovedné vedomosti o vesmíre v kvíze, pri tvorbe projektu o Zemi.
10.	Zapájať sa do výberu a realizácie dobrovoľníckych aktivít.

1.1.5 Kultúra a umenie (KU)

Obsahom tejto oblasti je výchova osobnosti, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Prejavovať národnú hrdosť a dokázať presadiť svoju osobnosť prostredníctvom umenia.

Charakteristika:

- rozvíjať základy tvorivých schopností a zručností, rozvíjať talent,
- prejať pozitívny vzťah k estetike prostredia,
- posilniť a rozvíjať úctu ku kultúrnym hodnotám, kultúrne návyky a správanie,
- kultúrne dedičstvá – tradície, zvyky, obyčaje,
- rozmanitosť a vplyv iných kultúr, národnostné menšiny,
- náboženstvá, rozmanitosť a vplyv iných kultúr,
- národná hrdosť, vlastenectvo, Slovensko – moja krajina,
- umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické,
- sebavyjadrenie cez umenie.

	Ciele tematickej oblasti výchovy Kultúra a umenie
1.	Rozvíjať tvorivosť a kreativitu postavenú na vlastnom zážitku. Aplikovať podnety fotografie pri tvorbe výkresu. Aplikovať podnety speváckej činnosti a rozvíjať detské špecifické schopnosti. Aplikovať podnety rozprávky. Vedieť opísať stručný dej rozprávky.
2.	Využívať schopnosti kritického čítania a interpretácie.
3.	Nadobudnúť interkultúrne kompetencie a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku v kontexte histórie a súčasnosti.
4.	Vedieť vyjadriť svoj názor kresbou, hudbou, tancom, dramatizáciou.
5.	Využívať kreativitu a tvorivosť pri zhotovovaní výrobku.
6.	Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaní kultúrneho dedičstva, poznávaniu kultúrnych hodnôt umenia.
7.	Prejavovať vzťah k slovenským piesňam a ľudovým tancom.
8.	Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach svojho mesta, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
9.	Vnímať umenie a kultúru na základe súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov, chápať význam estetických faktorov a estetickej činnosti v každodennom živote, význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.
10.	Rozvíjať poznanie seba ako euroobčana v oblasti kultúry, využívať skúsenosti muzeálnej a galerijnej pedagogiky. Prejavovať pozitívny vzťah k ochrane kultúrneho dedičstva.